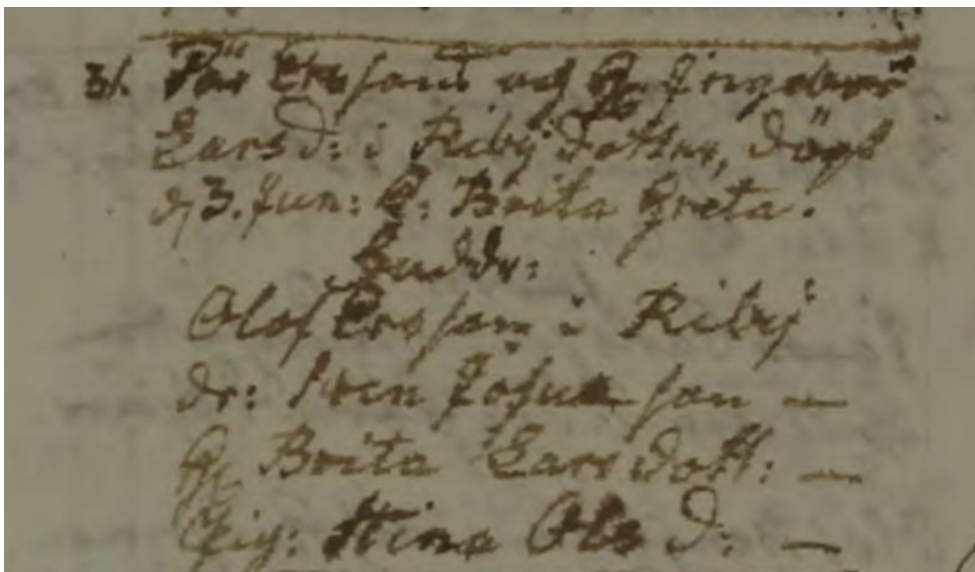

Vackra Brita i Ribby

Ur Haningegilletts bok Gårdarna i Ribby från 2014, saxar vi denna historia.

Den är upptecknad av Bo Stjernström och handlar om hur hans morfars farföräldrar lärde känna varandra i samband med upploppet som ledde till mordet på Axel von Fersen.

Ur födelseboken för Västerhaninge församling 1801.

Bonden Per Erssons yngsta dotter Brita Greta Ersson föddes 31 maj 1801 på Ribby. Fadern hade ena halvan av bondgården på Ribbyberget och hans bror Olof den andra halvan.

På eftermiddagen 20 juni 1810 var Per i ärenden i Stockholm. Skomakarlärningen Alexander Morath från Glasberga i Västerhaninge hade den dagen också ärenden

i staden. Samtidigt gick begravningståget med kronprins Karl Augusts likvagn på den smala Stora Nygatan.

Kuppmakare hade aktiverat folkmassan att attackera riksmarskalken Axel von Fersen och man hade till och med lyckats få kungen att tro att Axels familj hade förgiftat kronprinsen, fast han i verkligheten hade fallit av hästen och slagit ihjäl sig under en manöver på Kvidinge hed.

Efter att ha krossat von Fersens vagnsfönster slet man ut honom ur vagnen och förde honom längs mobben som misshandlade honom. Utanför Riddarhuset slogs han omkull och han krossades till slut genom att man hoppade på honom. Det politiska läget och kuppmakarnas inflytande gjorde att militären inte ingrep för att skydda riksmarskalken, men Gamla stan spärrades sedan av och många av bråkmakarna arresterades.

Bonden Per hade precis hunnit passera avspärrningarna vid Slussen och hunnit lämna staden med sin häst och vagn. Alexander lyckades få rodd till Södermalm och gick till Hammarby. Ett våldsamt oväder bröt ut när bonden nådde backen vid skansen och han fick problem med den oroliga hästen. Alexander kom fram och hjälpte till. Han fick följa med och det visade sig att båda skulle till Västerhaninge. På så sätt kom Alexander att bli bekant med familjen i Ribby.

Han blev så småningom helt betagen i dottern Vackra Brita, som hon kallades i socknen. Båda fick tjänst hos Upmarks, på Hammar och på Krigslida.

På Allhelgonadagen 1821 gifte de sig i Västerhaninge kyrka. Kyrkoherde Sköldberg genomförde vigseln. De arbetade vidare några år i Västerhaninge innan de flyttade till Stockholm och blev brovaktare vid Tranebergsbron.

FOTNOT: Britas far, bonden Per Ersson, var bror till hälftenbrukaren som omtalas ovan. Bröderna ägde tillsammans gården på berget där förskolan

Tärningen ligger i dag och Per tog därför tilläggsnamnet Ryberg. Axel von Fersen hade också "anknytning" till Ribby: Hans mormor Hedvig Catharina Lillie skänkte fräsegården till sterbhuskamreren Magnus Winge.

Häradskartan drygt 100 år efter Britas födelse, krysset visar den Ribbygård som fadern var hälftenägare i.